

Karkkilan kaupunki

Hyvinvointiraportti vuodelta 2021

Kaupunginhallitus 7.12.2022

Karkkila
Högfors

uudelleen
syntyneet

Dokumentin sisältö

OSA I VÄESTÖN JA HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2021

1	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen taustaa	2
2	Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi	3
	2.1 TEAviisari	15
	2.2 Hyte-kerroin	16
	2.3 Hyte-kertoimen tulosindikaattorit	17
	2.4 Hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit	18
3	Hyvinvointisuunnitelman 2021–2025 painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi vuoden 2021 osalta	21
4	Suunnitelma vuosille 2023–2025	25

OSA II KUNTALAISTEN HYVINVOINTIIN VAIKUTTAVIA ASIAKIRJOJA

5	Karkkilan kaupunkistrategia 2022-2025 "Rautainen kotikaupunki"	28
6	Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmia ja -suunnitelmia	29

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

7	Suunnitelman laatijat	30
8	Suunnitelman hyväksyminen	30

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA VUONNA 2021

Kuntien tulee lakisääteisesti laatia säännöllisin väliajoin hyvinvointikertomus ja -suunnitelma, joiden avulla seurataan terveyden edistämistä. Valtuustolle laaditaan kerran valtuustokaudessa laajempi hyvinvointikertomus. Tämän lisäksi kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain. Tämä asiakirja on Karkkilan kaupungin vuosittainen raportti 2021.

Tässä osassa on kuvattu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lainsäädäntöä sekä kerrottu hyvinvointikertomuksesta kunnan johtamisen työkaluna. Luvussa 2 on kuvattu kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden tilaa valtakunnallisesti määriteltyjen mittarien avulla. Lisäksi luvussa 2.1 on esitetty TEAvisarin tulokset Karkkilan osalta. Luvussa 2.2 on kerrottu hyte-kertoimesta, sen indikaattoreista sekä selvitetty Karkkilan tuloksia indikaattorien osalta.

Luvussa 3 esitellään valtuustokauden 2021–2025 laajan hyvinvointisuunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä sekä arvioidaan niitä vuoden 2021 osalta. Luku 4 sisältää suunnitelmia hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi vuosille 2023–2025.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen taustaa

Kuntalaki (410/2015) määrittelee asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä huolehtimisen yhdeksi kuntien perustehtäväksi. Kuntalain 1 §:n 2 momentin mukaan kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen tulee ottaa huomioon kuntalain 37 §:n mukaan kunnan strategiassa. (Kuntalaki 410/2015.)

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) säätää 6 §:ssä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kunnassa. Sen mukaan kunnan on edistettävä asukkaidensa hyvinvointia ja terveyttä ja kunnalla on ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä siltä osin kuin se kytkeytyy kunnan muihin lakisääteisiin tehtäviin. Kunnan on asetettava hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tavoitteet ja määriteltävä tavoitteita tukevat toimenpiteet. Kunnan päätöksenteossa on otettava huomioon päätöksensä arvioidut vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen väestöryhmittäin. Kunnan eri toimialojen on myös tehtävä yhteistyötä hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä sekä kunnan on nimettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutaho. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021.)

Kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain. Kunnassa on myös valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma on toimitettava hyvinvointialueelle ja julkaistava julkisessa tietoverkossa. Hyvinvointikertomuksen sisältämän tiedon tulee olla Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen määrittelemien tietosisältöjen ja -rakenteiden mukaista. Sosiaali- ja terveysministeriön vähimmäistietoasetuksella säädetään kuntien ja hyvinvointialueiden hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman vähimmäistiedoista. Asetus on lausuntakierroksella syksyllä 2022 ja sen myötä vähimmäistietosisällöt tulevat velvoittaviksi. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021, THL 2022.)

Kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan. Kunnan on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä yhteistyötä muiden kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Kunnan on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia. (Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 612/2021.)

Terveydenhuoltolaissa (1326/2010) määritellään kunnan tehtäviä kuntalaisten terveyden edistämiseksi. Terveydenhuoltolain 3 §:ssä on määritelty lain keskeisiä käsitteitä. Lain mukaan terveyden edistämisellä tarkoitetaan yksilöön, väestöön, yhteisöihin ja elinympäristöön kohdistuvaa toimintaa, jonka tavoitteena on terveyden, työ- ja toimintakyvyn ylläpitäminen ja parantaminen sekä terveyden taustatekijöihin vaikuttaminen, sairauksien, tapaturmien ja muiden terveysongelmien ehkäiseminen ja mielenterveyden vahvistaminen sekä väestöryhmien välisten terveyserojen kaventaminen sekä suunnitelmallista voimavarojen kohdentamista terveyttä edistävällä tavalla. Terveydenhuoltolain 12 § käsittelee terveyden edistämistä kunnassa ja sen mukaan kunnan on seurattava asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin sekä kunnan palveluissa toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Pykälän 1 momentin mukaan kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain, minkä lisäksi valtuustolle on kerran valtuustokaudessa valmistettava laajempi hyvinvointikertomus. (Terveydenhuoltolaki 1326/2010.)

Hyvinvointikertomus on eri toimialojen yhteistyössä tekemä asiakirja, jonka tarkoitus on toimia johtamisen työvälineenä, poliittisen päätöksenteon tukena sekä strategiatyön perustana. Se on tiivis kuvaus hyvinvoinnista ja terveydestä sekä kunnan toimista niiden edistämisessä. Hyvinvointikertomus kokoaa olemassa olevan hyvinvointitiedon yhteen asiakirjaan. Se sisältää katsauksen kuntalaisten hyvinvointiin sekä niihin vaikuttaviin tekijöihin, suunnitelman kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä sekä arvioinnin toteutuneesta hyvinvoinnin edistämistoiminnasta. Karkkilan kaupungin hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 24.5.2021 (§ 33).

Hyvinvointikertomuksen voi tehdä sähköisenä erityisesti tätä tarkoitusta varten luodulla työkalulla. Sähköinen hyvinvointikertomus on maksullinen työkalu, jonka avulla kunnat voivat valmistella sekä valtuustokausittaisen laajan hyvinvointikertomuksen että vuosiraportoinnit valtuustolle valmista pohjaa käyttäen. Työkalun avulla tehtävässä sähköisessä hyvinvointikertomus-asiakirjassa valtakunnallisesti saatavilla olevat hyvinvointi-indikaattorit on valmiiksi integroitu osaksi hyvinvointikertomusta. Sähköinen hyvinvointikertomus käyttää valtakunnallisesti määriteltyjä mittareita eli indikaattoreita.

Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

Tähän hyvinvointiraporttiin 2021 on valittu kaikki sähköinen hyvinvointikertomus -työkalun tarjoamat vuosiraportin perusindikaattorit, joista kaupungin osalta löytyi tulos. Lisäksi raporttiin on valittu hyte-kertoimen tulosindikaattorit. Kaikki mittarit ovat julkisia ja niiden tiedot ovat kaikkien saatavilla.

TALOUS JA ELINVOIMA

Tulot

% Suunta Vertailu

Valtionosuudet yhteensä euroa / asukas

Tietolähteet: Valtiokonttori

Valtionosuudet, % nettokustannuksista

Tietolähteet: Valtiokonttori

Vuosikate, euroa / asukas

Tietolähteet: Valtiokonttori

Vuosikate, % poistoista

Tietolähteet: Valtiokonttori

Lainakanta, euroa / asukas

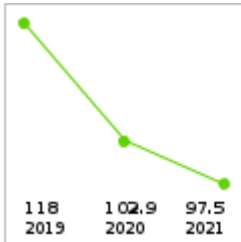
Tietolähteet: Valtiokonttori

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

Tietolähteet: Valtiokonttori

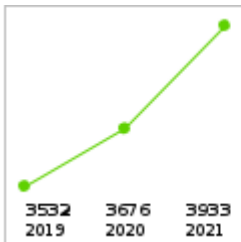
-5.25

97.5 Karkkila

Verotulot, euroa / asukas
Tietolähteet: Valtiokonttori

6.99

3933 Karkkila

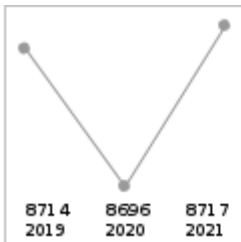
Väestö

% Suunta Vertailu

Väestö 31.12.

Tietolähteet: Väestörakenne (Tilastokeskus)

0.24

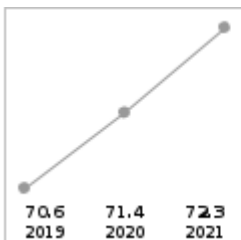

8717 Karkkila

Huoltosuhte, demografinen

Tietolähteet: Väestörakenne (Tilastokeskus)

1.26

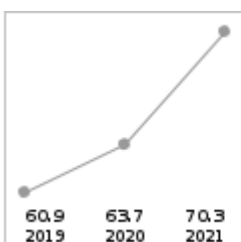

72.3 Karkkila

Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta

Tietolähteet: Väestörakenne (Tilastokeskus)

10.36

70.3 Karkkila

Lapsiperheet, % perheistä

Tietolähteet: Väestörakenne (Tilastokeskus)

Yhden vanhemman perheet, % lapsiperheistä
Tietolähteet: Väestörakenne (Tilastokeskus)

Yhden hengen asuntokunnat, % asuntokunnista
Tietolähteet: Asunnot ja asuinolot (Tilastokeskus)

Koulutustasomittain
Tietolähteet: Väestön koulutus rakenne (Tilastokeskus)

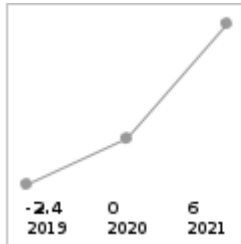

Väestöennuste 2030 (laskettu 2021)
Tietolähteet: Väestöennuste (Tilastokeskus)

Kuntien välinen nettomuutto / 1 000 asukasta
Tietolähteet: Väestörakenne (Tilastokeskus)

?

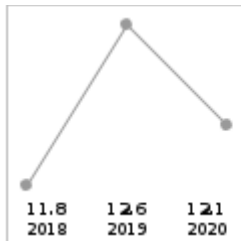
6 Karkkila

Elinvoima**% Suunta Vertailu**

Kunnan yleinen pienituloisuusaste

Tietolähteet: Tulonjakotilasto (Tilastokeskus)

-3.97

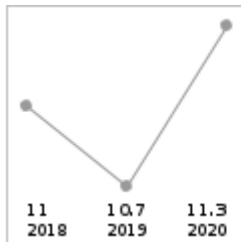

12.1 Karkkila

Lasten pienituloisuusaste

Tietolähteet: Tulonjakotilasto (Tilastokeskus)

5.61

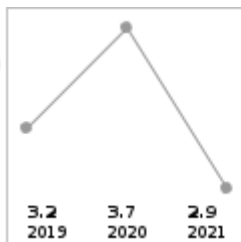

11.3 Karkkila

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Tietolähteet: Toimeentulotukirekisteri (THL)

-21.62

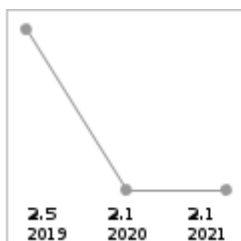
2.9 Karkkila

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Hyte-kertoimen tulosindikaattori

Tietolähteet: Toimeentulotukirekisteri (THL)

?

2.1 Karkkila

Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Tietolähteet: Tulonjakotilasto (Tilastokeskus)

Työlliset, % väestöstä (vuosi 2020 ennakkotieto)
Tietolähteet: Työssäkäyntitilasto (Tilastokeskus)

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä
Hyte-kertoimen tulosindikaattori
Tietolähteet: Tutkintorekisteri (Tilastokeskus)

TALOUS JA ELINVOIMA – Yhteenveto

Valtionosuuksien määrä (euroa per asukas) on kasvanut seuranta-aikana.
Valtionosuuksien osuus (prosenttia nettokustannuksista) on vähentynyt vuonna 2019 ja kasvanut 2020.
Vuosikate (euroa per asukas) on vähentynyt vuonna 2019 ja kasvanut 2020.
Vuosikate (prosenttia poistoista) on vähentynyt vuonna 2019 ja kasvanut 2020.
Lainakanta (euroa per asukas) on kasvanut vuonna 2019 ja vähentynyt 2020.
Suhteellinen velkaantuneisuus (prosentti) on kasvanut vuonna 2019 ja vähentynyt 2020.
Verotulot (euroa per asukas) ovat kasvaneet seuranta-aikana.
Talouden osalta tulokset olivat vuosilta 2018–2020.

Väestömäärä 31.12. on vähentynyt vuonna 2020 ja kasvanut 2021.
Demografinen huoltosuhde on kasvanut vuosina 2019–2021.
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä määrä on kasvanut vuosina 2019–2021.
Lapsiperheiden (prosenttia perheistä) osuus on vähentynyt 2018–2020.
Yhden vanhemman perheiden (prosenttia perheistä) osuus on kasvanut 2018–2020.
Yhden hengen asutokuntien (prosenttia asutokunnista) osuus on kasvanut 2019–2021.
Koulutustaso on kasvanut 2018–2020.
Väestöennuste vuodelle 2030 on vuonna 2021 laskettuna 8260.
Kuntien välinen nettomuutto on kasvanut negatiivisesta positiiviseksi vuosina 2019–2021.

Kunnan yleinen pienituloisuusaste on kasvanut 2019 ja laskenut 2020.

Lasten pienituloisuusaste on laskenut 2019 ja kasvanut 2020.
 Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 18–24-vuotiaiden (prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä) osuus on noussut 2020 ja laskenut 2021.
 Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25–64-vuotiaiden (prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä) osuus on laskenut vuonna 2020 ja pysynyt samassa 2021.
 Gini-kerroin on laskenut vuonna 2019 ja pysynyt samana 2020.
 Työllisten prosenttiosuus väestöstä (vuosi 2020 ennakkotieto) on laskenut vuosina 2018–2020.
 Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden (prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä) osuus on kasvanut 2019 ja laskenut 2020.

Joistakin talous ja elinvoima -osion indikaattoreista oli hyvinvointiraporttia 2021 tehdessä käytössä tuoreimpana tietona vuoden 2020 tulos ja osassa taas vuoden 2021 tulos.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

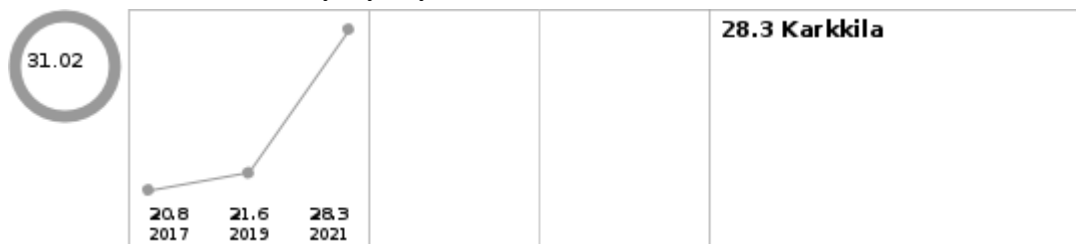
Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista

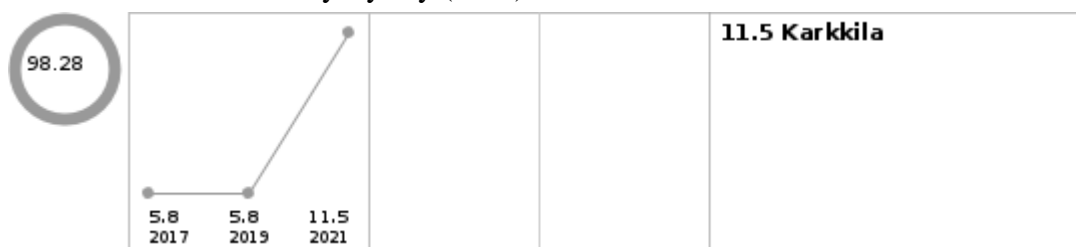
Hyte-kertoimen tulosindikaattori

Tietolähteet: Kouluterveyskysely (THL)

Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista

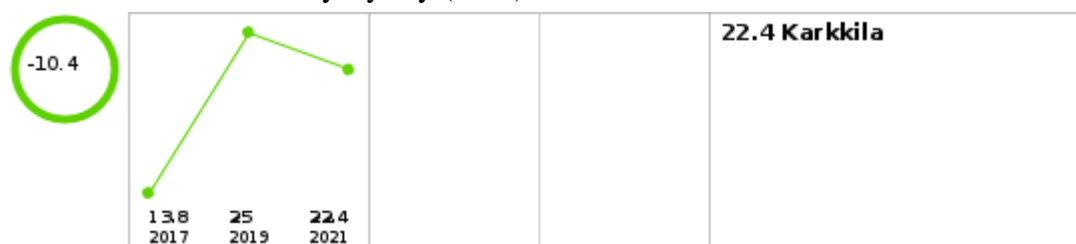
Tietolähteet: Kouluterveyskysely (THL)

Ylipaino, % 8. ja 9. luokan oppilaista

Hyte-kertoimen tulosindikaattori

Tietolähteet: Kouluterveyskysely (THL)

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu

Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista
Tietolähteet: Asunnot ja asuinolot (Tilastokeskus)

Päivähoito

% Suunta Vertailu

Varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneet 3–5-vuotiaat % vastaavan ikäisestä väestöstä, kunnan kustantamat palvelut (-2020)

Tietolähteet: Sosiaalipalvelujen toimintatilasto (THL)

Koulu

% Suunta Vertailu

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen peruskouluissa - TEA, pistemäärä

Tietolähteet: Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen peruskouluissa -tiedonkeruu (THL)

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0–7-vuotiasta

Tietolähteet: Perusterveydenhuoltotilasto (THL)

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET - Yhteenveto

Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien osuus 8. ja 9. luokan oppilaista on kasvanut aikavälillä 2017–2021.

"Ei yhtään läheistä ystävää" -vastanneiden osuus 8. ja 9. luokan oppilaista on kasvanut vuodesta 2019 vuoteen 2021.

Ylipainoisten osuus 8. ja 9. luokan oppilaista on kasvanut vuonna 2019 ja vähentynyt 2021.

Ahtaasti asuvien lapsiasuntokuntien osuus kaikista lapsiasuntokunnista on vähentynyt vuodesta 2019 vuoteen 2020 ja kasvanut vuonna 2021.

Varhaiskasvatukseen 31.12. osallistuneiden 3–5-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on kasvanut vuonna 2019 ja vähentynyt 2020.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen TEA-pistemäärä peruskouluissa on laskenut vuonna 2021.

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käyntien määrä yhteensä per tuhat 0–7-vuotiasta on kasvanut vuonna 2020 ja vähentynyt vuonna 2021.

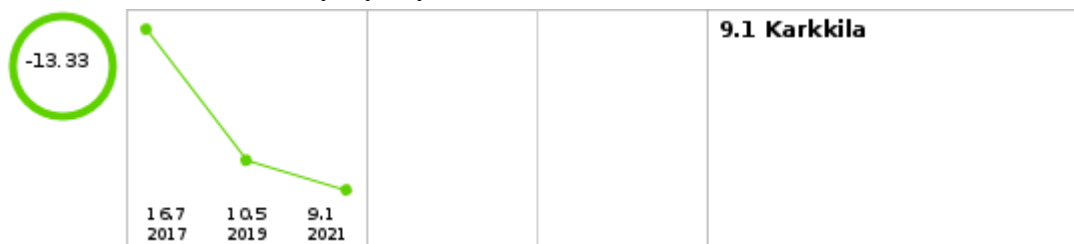
NUORET JA NUORET AIKUISET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Tietolähteet: Kouluterveyskysely (THL)

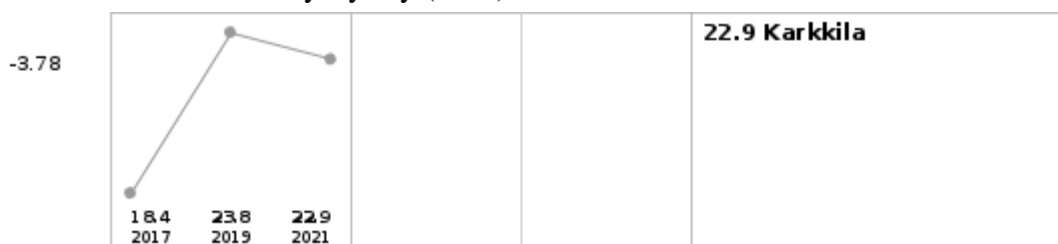
Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Tietolähteet: Eläketilastot (ETK)

Ylipaino, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista

Tietolähteet: Kouluterveyskysely (THL)

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 18 - 20-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

Tietolähteet: Lastensuojelurekisteri (THL)

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Lastensuojelun avohuollon asiakkaat, 18–20-vuotiaat vuoden aikana, % vastaavan ikäisestä väestöstä (THL)

Tietolähteet: Lastensuojelun avohuollon asiakkaat (THL)

NUORET JA NUORET AIKUISET – Yhteenveto

Ei yhtään läheistä ystävää -vastanneiden osuus lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista on vähentynyt vuosina 2019–2021.

Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16–24-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on vähentynyt.

Ylipainoisten osuus lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista on kasvanut vuonna 2019 ja laskenut 2021.

Kodin ulkopuolelle sijoitetut 18–20-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on kasvanut vuosina 2019–2020.

Lastensuojelun avohuollon 18–20-vuotiaiden asiakkaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on kasvanut vuosina 2020–2021.

TYÖIKÄISET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat / 1 000 vastaavan ikäistä

Tietolähteet: Tilasto sairauspäivärahasta (Kela)

Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Hyte-kertoimen tulosindikaattori

Tietolähteet: Eläketilastot (ETK)

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 15–49-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

Tietolähde: Perusterveydenhuoltotilasto (THL)

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnit 50–64-vuotiailla / 1 000 vastaavan ikäistä

Tietolähde: Perusterveydenhuoltotilasto (THL)

TYÖIKÄISET – Yhteenveto

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden määrä per tuhat vastaavan ikäistä on laskenut vuosina 2020–2021.

Työkyvyttömyyseläkettä saaneiden 25–62-vuotiaiden määrä per tuhat vastaavan ikäistä on laskenut vuosina 2020–2021.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntien määrä 15–49-vuotiailla per tuhat vastaavan ikäistä on laskenut vuosina 2019–2020.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntien määrä 50–64-vuotiailla per tuhat vastaavan ikäistä on laskenut vuosina 2019–2020.

IKÄIHMISET

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Tietolähteet: Tilasto lääkkeiden korvausoikeuksista (Kela)

Opiskelu, työ ja toimeentulo

% Suunta Vertailu

Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Tietolähteet: Tilasto Kelan eläkkeistä

IKÄIHMISET – Yhteenveto

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin psykoosin vuoksi oikeutettujen 65 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on laskenut vuosina 2020 ja 2021.

Täyttä kansaneläkettä saaneiden 65 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on laskenut vuonna 2020 ja pysynyt samana 2021.

KAIKKI IKÄRYHMÄT

Elintavat, elämänlaatu ja osallisuus

% Suunta Vertailu

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, %

Tietolähteet: Vaalit (Tilastokeskus)

Turvallisuus, asuminen ja ympäristö

% Suunta Vertailu

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta
Tietolähteet: Rikos- ja pakkokeinotilastot (Tilastokeskus)

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajakset 65 vuotta täyttäneillä / 10 000 vastaavan ikäistä
Hyte-kertoimen tulosindikaattori

Tietolähteet: Erikoissairaanhoidotilasto (THL), Perusterveydenhuoltotilasto (THL)

Sosiaali- ja terveydenhuolto

% Suunta Vertailu

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit / 1 000 asukasta
Tietolähteet: Perusterveydenhuoltotilasto (THL)

KAIKKI IKÄRYHMÄT – Yhteenveto

Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa kasvoi aiemmasta vuonna 2017 ja laski vuonna 2021.

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitajaksojen määrä 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä tuhatta vastaavan ikäistä asukasta kohden laski vuonna 2020 ja kasvoi vuonna 2021.

Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten määrä tuhatta asukasta kohden laski vuonna 2020 ja pysyi samana vuonna 2021.

Perusterveydenhuollon avohuollon kaikkien lääkärikäyntien määrä tuhatta asukasta kohden laski vuosina 2020 ja 2021.

TEAviisari

[TEAviisari](#) on työväline kunnille. Se on maksuton ja avoin vertailutietojärjestelmä, joka tukee kuntien ja alueiden terveydenedistämistyön suunnittelua ja johtamista. Palveluun kootaan

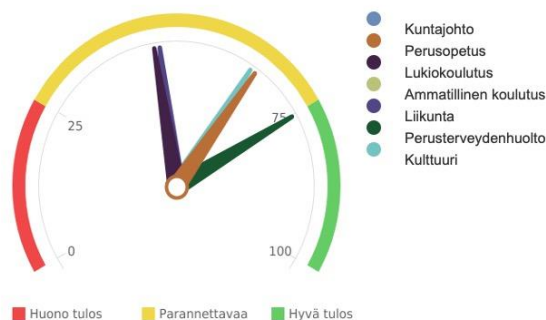

säännöllisesti tiedot suoraan kunnista ja tilastoista. TEAviisari tuo esille kunnan toimintaa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämisessä. TEA-termillä tarkoitetaan yhteisön terveydenedistämisasiivisuutta. (TEAviisari 2022, THL 2022.)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) kerää kaksi kertaa vuodessa tietoja kunnan eri toimialojen hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyöstä (TEA). Tiedot kerätään säännöllisesti kahden vuoden välein. Linkki sähköisesti täytettävään tiedonkeruulomakkeeseen lähetetään joko keväällä (maalis-/huhtikuussa) tai syksyllä (lokakuussa). Perusterveydenhuollon, liikunnan, ammatillisten oppilaitosten ja lukioiden tiedonkeruut ovat parillisina vuosina. Peruskoulujen, kuntajohdon ja kulttuurin tiedonkeruut taas ovat parittomina vuosina. Tietoja poimitaan myös kansallisista tilastotiedoista, kuten tilastokeskukselta. Tiedonkeruilla selvitetään esimerkiksi toimenpiteitä, resursseja ja poikkihallinnollisia toimintakäytäntöjä. Tiedonkeruut antavat tietoa kunnan tilanteesta suhteessa koko maahan tai vastaaviin kuntiin. Tietoja käytetään hyvinvointijohtamisen välineenä useissa kunnissa. (TEAviisari 2022.)

Terveydenedistämisasiivisuutta mitataan TEAviisarissa seitsemältä toimialueelta. Nämä ovat perusterveydenhuolto, perusopetus, lukiokoulutus, ammatillinen koulutus, liikunta, kuntajohto ja kulttuuri. TEAviisari antaa yleiskuvan kunnan terveydenedistämisasiivisuudesta (kuva alla) ja sivustolta löytyvät myös yksityiskohtaisemmat tiedot.

Kaikki sektorit : Karkkila 2021

Kaikki sektorit : Karkkila 2021

	Karkkila	Koko maa
Kaikki sektorit	59	68
Kuntajohto	..	78
Perusopetus	65	64
Lukiokoulutus	46	66
Ammatillinen koulutus	..	63
Liikunta	47	72
Perusterveydenhuolto	75	65
Kulttuuri	64	66

Hyte-kerroin

Hyvinvointialueuudistus muuttaa kuntien roolia siirtämällä terveys- ja sosiaalipalvelut hyvinvointialueiden vastuulle 1.1.2023. Kuitenkin kunnilla säilyy vastuu asukkaiden hyvinvoinnin edistämisestä. Kunnille otetaankin käyttöön vuoden 2023 alusta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen valtionosuuden lisäosa eli Hyte-kerroin. Hyte-kerroin on kannustin, sillä valtionosuuden suuruus määräytyy osaksi kunnan tekemän hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön mukaan. Tällä halutaan varmistaa kuntien aktiivinen toiminta asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi myös hyvinvointialueuudistuksen jälkeen. Kunnat voivat itse vaikuttaa kertoimen suuruuteen ja sen perusteena oleviin indikaattoreihin omalla toiminnallaan.

Hyte-kertoimen suuruus lasketaan kahdenlaisten indikaattorien perusteella. Prosessi-indikaattorit kuvaavat kunnan toimintaa ja nykytilannetta. Tulosindikaattorit taas kertovat kunnan väestön hyvinvoinnissa ja terveydentilassa tapahtuvia muutoksia. Prosessi-indikaattoreita on tällä hetkellä

15 ja tulosindikaattoreita 6. Indikaattorien soveltuvuus arvioidaan määräjain, eivätkä ne tule aina olemaan samoja.

Luvuissa 2.2.1 sekä 2.2.2 käydään tarkemmin läpi Hyte-kertoimen indikaattorit ja selvitetään niiden avulla hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyön tilaa Karkkilan kaupungissa.

Hyte-kertoimen tulosindikaattorit

Hyte-kertoimen tulosindikaattorit mittaavat muutosta väestön hyvinvoinnissa ja terveydessä.

Tulosindikaattorit on valittu siten, että kunta voi omalla toiminnallaan vaikuttaa tuloksiin. Lisäksi eri ikäryhmät ovat indikaattoreissa edustettuina. Jotta kunnan väestörakenne, sairastavuus tai työttömyystilanne eivät vaikuttaisi tulokseen, mitataan indikaattoreissa muutosta.

Tulosindikaattoreista lasketaan kahden viimeisimmän vuoden tai mittausajankohdan erotus, jotta saadaan tapahtunut muutos. Jos indikaattorin arvo on jo tavoitetilassa, saa kunta sen osalta maksimipisteet. Ongelman yleisyyttä kuvaavissa indikaattoreissa tavoitetasona pidetään alle 5 % esiintyvyyttä kohdejoukossa. Tavoitteena on, että kunnat olisivat mahdollisimman samalla viivalla ja niiden olisi mahdollista saada näissä asioissa todettavia, hyviä muutoksia aikaan.

Tulosindikaattorit ovat:

- Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista.

Lähde: Kouluterveyskysely

Terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokevien osuus 8. ja 9. luokan oppilaista on kasvanut aikavälillä 2017–2021. Tarkempi tulos on löydettävissä luvun 2 "Lapset, nuoret ja lapsiperheet" osion hyvinvointi-indikaattoreista.

- Ylipaino, osuus 8. ja 9. luokan oppilaista. Lähde: Kouluterveyskysely

Ylipainoisten osuus on kasvanut vuonna 2019 ja vähentynyt vuonna 2021. Tarkempi tulos on löydettävissä luvun 2 "Lapset, nuoret ja lapsiperheet" osion hyvinvointi-indikaattoreista.

- Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä.

Lähde: Tutkintorekisteri (tilastokeskus).

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden (prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä) osuus on kasvanut 2019 ja laskenut 2020. Tarkempi tulos on löydettävissä luvun 2 "Talous ja elinvoima" -osion elinvoimaindikaattoreista.

- Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä. Lähde: Toimeentulotukirekisteri

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 25–64-vuotiaiden (prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä) osuus on laskenut vuonna 2020 ja pysynyt samassa 2021. Tarkempi tulos on löydettävissä luvun 2 "Talous ja elinvoima" -osion elinvoimaindikaattoreista.

- Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, osuus vastaavan ikäisestä väestöstä.

Lähde: Eläketurvakeskus

Työkyvyttömyyseläkettä saaneiden 25–64-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä on laskenut vuosina 2020–2021. Tarkempi tulos on löydettävissä luvun 2 Työikäiset-osion hyvinvointi-indikaattoreista.

- Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä verrattuna 10 000 vastaavan ikäiseen henkilöön. Lähde: Hoitoilmoitusjärjestelmä

Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvien hoitajaksojen määrä 65 vuotta täyttäneillä henkilöillä tuhatta vastaavan ikäistä asukasta kohden laski vuonna 2020 ja kasvoi 2021. Tarkempi tulos on löydettävissä luvun 2 "Kaikki ikäryhmät" -osion hyvinvointi-indikaattoreista.

Hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit

Toimintaa kuvaavien prosessi-indikaattorien avulla pyritään vastaamaan siihen millaista kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on. Prosessi-indikaattoreista neljä mittaa kunnan terveydenedistämistäktiivisuutta (TEA) peruskouluissa, viisi liikuntatoimessa, viisi kuntajohdossa ja yksi kulttuuritoimessa. Ne kuvaavat edellytysten luomista vaikuttavalle ja koordinoitulle hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi.

Prosessi-indikaattorit on kerätty THL:n TEA-tiedonkeruiden yhteydessä suoraan kunnista. Prosessi-indikaattorit Karkkilan osalta vuodelta 2021 on etsitty TEA-viisarista tähän raporttiin siltä osin, kuin ne ovat löydettävissä.

Kuntien hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit: Kuntajohto

Kuntalaisten elintapojen raportointi: Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia. (Vuoden 2021 tietoa ei saatavilla.)

Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä kuvaavat mittarit: Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään vuosittain mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista. (Vuoden 2021 tietoa ei saatavilla.)

Hyvinvointi ja terveystavoitteiden toteutuminen: Tarkastuslautakunnan tekemässä arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen. (Vuoden 2021 tietoa ei saatavilla.)

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntijuus: Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. (Vuoden 2021 tietoa ei saatavilla.)

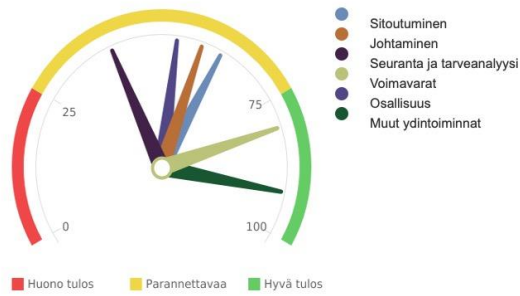
Asiakasraadit tai foorumit: Kunnan palveluiden suunnittelussa/kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja/foorumeja. (Vuoden 2021 tietoa ei saatavilla.)

Tulokset: Vuoden 2021 osalta ei Karkkilan kuntajohdon tietoja ole toimitettu, eikä niitä näin ollen ole löydettävissä TEAviisarista.

Kuntien hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit: Kulttuuri

Kulttuuriin osallistumisen kynnyksen madaltaminen: Kulttuuriin osallistumista edistäessään kunta järjestää itse tai taloudellisesti tukee toimintaa, jolla madalletaan kulttuuriin osallistumisen kynnystä. (Toteutuu.)

Kulttuuri : Karkkila 2021

Kulttuuri : Karkkila 2021

	2021	2019
Kulttuuri	64	54
Sitoutuminen	62	64
Johtaminen	58	58
Seuranta ja tarveanalyysi	40	40
Voimavarat	80	48
Osallisuus	53	46
Muut ydintoiminnot	92	69

Kuntien hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit: Liikunta

Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden raportointi: Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa. (Ei toteudu.)

Seurojen, yhdistysten ja kunnan yhteiskokous: Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen. (Ei toteudu.)

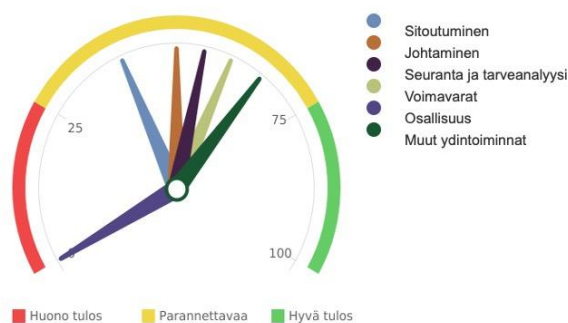
Kohdennetut liikkumisryhmät lapsille ja nuorille: Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille. (Toteutuu hyvin.)

Vaikutusten ennakoarviointi (EVA): Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat valmisteilla olevien lautakuntapäätösten vaikutusten ennakoarviointiin (EVA). (Ei toteudu.)

Liikunnan edistämisen poikkihallinnollinen työryhmä: Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä. (Ei toteudu.)

Tulokset: Liikunnan osalta löydetty tulokset olivat vuodelta 2020

Liikunta : Karkkila 2022

Liikunta : Karkkila 2022

	2022	2020	2018	2016	2014	2013	2010
Liikunta	45	49	67	49	31	82	52
Sitoutuminen	40	33	35	35	8	81	28
Johtaminen	50	70	87	50	12	75	50
Seuranta ja tarveanalyysi	55	43	45	6	0	94	67
Voimavarat	60	63	58	65	52	70	74
Osallisuus	0	50	100	83	50	83	25
Muut ydintoiminnot	66	35	76	56	67	88	67

Kuntien hyte-kertoimen prosessi-indikaattorit: Peruskoulu

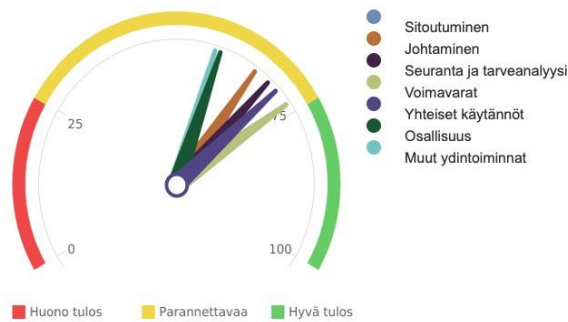
Kouluympäristön ja -yhteisön tarkastus: Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa kouluympäristön terveellisyyden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus on tehty terveydenhuoltolain edellyttämällä aikavälillä kolmen vuoden välein. (Toteutuu hyvin.)

Oppilaiden poissaolot: Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa poissaolojen kokonaismäärä on tiedossa. (Toteutuu vaihtelevasti.)

Liikuntavälitunnit: Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa on käytössä pitkät liikuntavälitunnit. (Toteutuu vaihtelevasti.)

Koulu ruokailu-suositus: Oppilasmäärällä painotettu keskiarvo kunnan peruskouluista, joissa noudatetaan koulu ruokailusuositusta koulu lounaan ja välipalojen järjestämisessä. (Toteutuu vaihtelevasti.)

Perusopetus : Karkkila 2021

Perusopetus : Karkkila 2021

	2021	2019	2017	2015	2013	2011	2009
Perusopetus	66	67	67	59	60	60	64
Sitoutuminen	73	75	89	76	72	66	69
Johtaminen	65	51	72	82	69	53	59
Seuranta ja tarveanalyysi	68	66	59	62	70	62	62
Voimavarat	73	61	48	47	55	45	43
Yhteiset käytännöt	70	91	81	83	64	80	95
Osallisuus	58	60	57	49	57	56	54
Muut ydintoiminnot	57	61	64	17	32		

Hyvinvointisuunnitelman 2021–2025 painopisteiden, tavoitteiden ja toimenpiteiden arviointi vuoden 2021 osalta

Karkkilan kaupungin hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2021–2025 hyväksyttiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 24.5.2021 (§ 33). Hyvinvointisuunnitelman tavoitteet toimenpide-ehdotuksineen valtuustokaudelle 2021–2025 on koottu tässä luvussa oleviin taulukoihin sellaisessa muodossa, kuin ne on valtuustossa tuolloin hyväksytty, eli edellisen valtuustokauden kaupunkistrategian elementtien mukaisesti.

ELINVOIMA

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Karkkila kasvaa kestävästi	Kasvuohjelma/ KJ	Aktiivinen ja jatkuva markkinointi Riittävä tonttivaranto	Asukasluku Myydyt tontit Raakamaan hankinta
	Kestävä kehitys -ohjelma/ EP Koski- ja luontoreitit - lähimatkailu/ HK	Henkilöresurssi, aktiiviset yhdistykset	Valmiit ja opastetut reitit Joen ylityspaikat tehty
Työpaikkojen määrä kasvaa	Yritysten toimintaympäristö ja investoinnit/ EP	Yritysneuvonta ja -tuki Ammattitaitoisen työvoiman saatavuus	Uudet yritykset Uudet työpaikat
	Aktiivinen ulospäin suuntautuva yrityshoukuttelu Kaavoitetut tontit yritystoiminnalle	Kaavoituspäällikkö - resurssi	Valmiit kaavoitetut yritystontit
Palveluverkkoselvitys	Poikkihallinnollinen palveluverkkotyöryhmän selvitystyö	Henkilöresurssit	Palveluverkko valmis Rakennusten salkutus ja myyntiohjelma päivitetty Talouden tasapainottamisohjelma

Arviointi:

Toimenpiteinä on toteutettu Kasvuohjelman mukaisesti asukkaiden ja matkailijoiden houkuttelua sekä Karkkilan tunnettuuden vahvistamista. Yhteistyösopimuksilla on tuettu eri toimijoiden Karkkilan kannalta keskeisiä tapahtumia ja toimintaa. Kaupungin omakotitonttien alennuskampanjaa toteutettiin ja oltiin mukana kesän 2021 asuntomessuilla. Matkailupalveluita sekä keskeisiä kohteita kehitettiin (mm. matkailuneuvonta, lähiluontokohteet, Koskireitti) ja nostettiin niitä esille kaupunkimarkkinoinnissa.

Elinkeinopalveluissa on tiivistetty yhteistyötä yritysten kanssa. Kaupungin päivitetty elinkeino-ohjelma valmistui vuonna 2021. Osaavan työvoiman saatavuutta vahvistettiin muun muassa ammatillisen koulutuksen toteutuksella (kolmikantapilotti) sekä yritysten rekrytointia auttamalla, erityisesti työperusteisen ja ulkomaisen työvoiman osalta. Kaupungilla on käytössä myös rekrytoinnin tueksi yhdistyksille ja yrityksille rekrytointilisä. Kaupunki tekee myös itse sekä velvoite- että palkkatukityöllistämisen toimenpiteitä. Yritysneuvontaa alueen yrityksille on hankittu Keski-Uudenmaan kehitysyritys Keuke Oy:ltä.

Kestävän kehityksen edistämiseksi on ollut käynnissä Kestävä Karkkila -ohjelma.

Palveluverkkoselvityksen itsenäisestä tekemisestä luovuttiin, ja se yhdistettiin kaupungin talouden tasapainotusohjelmaan. Periaatepäätökset kaupungin palvelujen keskittämisestä mahdollisuuksien mukaan kaupungintalon kiinteistöön tehtiin, ja suunnittelu etenee vv. 2022–2023.

Luontoreittien opasteita valmistettiin vuonna 2021 ja reittien kehittäminen jatkuu edelleen vv. 2022–2023. Joen ylityspaikan suunnittelu siirtyy vuosille 2022–2023.

Mittarit:

- Asukasluku 31.12.2021 on ollut 8717 (2020 vastaava ajankohta: 8696).
- Myydyt tontit: Vuonna 2021 myytyjä Karkkilan kaupungin omakotitontteja 5 kpl.
- Raakamaan hankinta: Vuonna 2021 ei hankittu raakamaata.
- Valmiit ja opastetut reitit: uusia opasteita tehtiin, kehitystyö jatkuu 2022–2023.
- Joen ylityspaikat: siirtynyt lupasyistä vv. 2022–2023.
- Uusia yrityksiä on perustettu vuonna 2021 yhteensä 58 kpl, yritysten nettokasvu oli 39 kpl.
- Uudet työpaikat: Vuonna 2021 Karkkilassa on ollut yhteensä 813 avointa työpaikkaa.
- Valmiit kaavoitetut yritystontit: Vuonna 2021 myynnissä oli 5 kaavoitettua yritystonttia.
- Palveluverkko: Ei ole valmis, kehitystyö jatkuu tulevina vuosina.
- Rakennusten salkutus ja myyntiohjelma: Rakennusten salkutus on käynnistetty, kiinteistöjen myyntipäätökset tehty 2022.
- Talouden tasapainotusohjelma: valmisteltiin 2021–2022, hyväksyttiin keväällä 2022 (KV 23.5.22).

HYVINVOINTI

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Varhaiskasvatus on laadukasta ja varhaiskasvatuksen osallistumisaste kasvaa	Joustavat ja perheen tarpeen huomioivat päivähoitopalvelut /VJ	Palveluneuvonta ja -ohjaus	Osallistumisasteen kasvu %
Lapsiperheet saavat tukea vanhemmuuteen	Jalkautuvat työmuodot SIB-hanke /SJ	Perhecoachit/ -valmentajat	Korjaavan työn määrän väheneminen ja lastensuojelun kustannusten aleneminen

Nuoret saavat tukea opiskeluunsa ja vapaa-aikaansa	Henkilökunnan koulutus Harrastamisen Suomen malli -hanke/ SJ	Opetusresurssien sekä riittävien kuraattoripalvelujen turvaaminen	Kouluterveyskyselyn tulokset paranevat: hyvinvoivat lapset ja nuoret
--	---	---	--

Arviointi:

- Varhaiskasvatuspalveluihin osallistumisaste on kasvanut. Vaikka ikäluokat ovat pienentyneet, on osallistumismäärät varhaiskasvatuspalveluissa pysyneet samoina. Erityisesti alle 3-vuotiaiden määrä on kasvanut.
- SIB-hankkeen myötä on tavoitettu karkkilalaisia lapsiperheitä, Perhekumppaneita on Karviaisen alueella 2 ja he aloittivat työnsä syksyn 2021 aikana lapsiperheiden arjessa. Korjaavan työn määrän vähenemistä tai lastensuojelun kustannusten alenemista ei voida vielä tässä vaiheessa arvioida.
- Karkkila on saanut harrastamisen Suomen mallin hankerahaa pilottivaiheesta alkaen. Karkkilan oma malli on luotu ja toiminta tavoittaa viikoittain useista kymmenistä muutamaan sataan lasta ja nuorta.
- Opetus- ja tukipalveluresurssit ovat olleet riittävät. Korona-aika vaikutti erityisesti yläkouluikäisten nuorten jaksamiseen ja lisäsi yksinäisyyden kokemista ja masennusta. Kouluterveyskyselyn seuraavia tuloksia voidaan verrata syksyllä 2023.

ASUMINEN

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Karkkila kehittyä asuin-, asiointi-, etätyöpaikka- ja etäopiskelukeskukseksi	Elinvoima Markkinointisuunnitelma, aktiivinen ulospäin suuntautuva tiedottaminen Maahanmuuttokoordinaattori käy keskustelua asiakkaiden kanssa ja etsii heille erilaisia vaihtoehtoja kotoutumisen edistämiseksi. Yhteistyötä tehdään mm. TE-palveluiden, alueen oppilaitosten ja paikallisten yritysten kanssa.	Etäyhteyksin varustettuja työskentelyyn sopivia tiloja Henkilöresurssi	Asiakasmäärät
Karkkila tukee maahanmuuttajien kouluttautumista ja sujuvoittaa kotoutumista ja työllistymistä	Maahanmuuttokoordinaattori käy keskustelua asiakkaiden kanssa ja etsii heille erilaisia vaihtoehtoja kotoutumisen edistämiseksi. Yhteistyötä tehdään mm. TE-palveluiden, alueen oppilaitosten ja paikallisten yritysten kanssa.	Maahanmuuttokoordinaattori Elinvoimatiimi TE-palvelut Alueen oppilaitokset	
Tonttitarjonnan monipuolistaminen	Valmius kaavoitetuille alueille Infran rakentaminen Uusien alueiden kaavoittaminen asumiseen Alennusmyyntikampanjat	Kaupunkikehitys -toimialan sisäiset resurssit	Myyntikuntoon rakentuneet alueet Valmistuneet asemakaavat Myydyt tontit Laskentaperiaatteet päivitetty

Kantatilalaskelman periaatteiden päivittäminen

Arviointi:

- Karkkilan kaupungin omakotitontitarjonnan monipuolistaminen liittyy uusien alueiden hyödyntämiseen ja tässä mielessä esimerkiksi mahdollisuudet Aurinkorinne II käynnistämisen osalta selvitettävänä jatkossa.
- Vattolaan Liistonkujan asemakaavaan tullaan jatkossa esittämään infran uudiskohteeseen Karkkilan kaupungin 8 kpl uuden tontin tarjontaa.
- Vuonna 2021 myytyjä Karkkilan kaupungin omakotitontteja 5 kpl.
- Olemassa olevaa kaupungin tonttitarjontaa on esillä muun muassa Karkkilan kaupungin kotisivuilla ja asunnot.oikotie.fi -palvelussa.
- Kantatilalaskelman periaatteiden päivittäminen keskeytyi, mutta päivittäminen tapahtuu jatkossa maankäytön suunnittelun ja ohjauksen kautta.
- Karkkilan kaupungin myytävänä olevien tonttien laskentaperiaatteet on lukittu vuoden 2011 päätöksellä, keskeistä siinä on tontinmyynnin yksikköhinnoittelu (/m²).
- Maahanmuuttajien kouluttautumisen ja kotoutumisen sekä työllistymisen edistämiseen on tehty kiinteää yhteistyötä kaupungin eri toimialojen, TE-palvelujen ja alueen oppilaitosten kanssa, mm. tarjoamalla suomen kielen kurseja, läksyjelppi-iltapäiviä, kasvokkaista ja perhekohtaista ohjausta sekä arkeen että ura- ja työpolkujen rakentamiseen.
- Karkkilan kaupungintalon tiloissa on kaksi etäyhteyksin varustettua etätyöskentelyyn varattua tilaa. Vuonna 2021 etätyötilat on olleet Covid-19 -pandemian takia pääosin suljettuina.

OSALLISUUS

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Kaupunki edistää asukkaidensa osallistumista harrastustoimintoihin	Kaiku-kortin lisämarkkinointi	Henkilöstöresurssi	Osallistujamäärän nousu
Yhteistyö 3. ja 4. sektorin kanssa palvelujen täydentäjänä	Yhteistyösopimukset	Toimialat ja tulevat yhteistyökumppanit	Toteutuneet yhteistyösopimukset
Karkkila ottaa käyttöön kokeilukulttuurin	Kertapalkkio Pilottihankkeet		Toteutuneet muutokset työskentelytavoissa Toteutuneet pilottihankkeet

Arviointi:

- Kaikukorttia myönnetään sosiaalisin perustein. Yhteensä 15 toimijaa myöntää Kaiku-kortteja kulttuuri- ja harrastustoimintaan osallistumiseksi. Vuoden 2021 aikana on muutama uusi taho tehnyt sopimuksen kortin myöntämisestä.

- Oppilaiden kerhojen kehittämishankkeen (Harrastamisen Karkkilamalli) myötä on tehty n. 20 palveluostosopimusta kerhoista

Suunnitelma vuosille 2023–2025

Vuoden 2023 aikana päivitetään kuluvaan valtuustokauden strategia. Tuolloin **päivitetään valtuustokauden hyvinvointisuunnitelma** vastaamaan voimassa olevaa strategiaa. Valtuustokauden strategiassa (esitely luvussa 5) on yhtenä teemana hyvinvoinnin vahvistaminen. Etenkin tämän teeman strategiset sekä toiminnalliset tavoitteet toimivat pohjana päivitetylle hyvinvointisuunnitelmalle. Kuitenkin myös muissa strategian teemoissa on hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen vaikuttavia tavoitteita.

Lisäksi **päivitetään lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma** sekä **ikäntyneiden hyvinvointisuunnitelma**.

Hyte-kertoimen prosessi-indikaattorien perusteella suositellaan toteutettavaksi seuraavia, THL:n ohjeistamia toimenpiteitä.:

- **THL:n TEA-tiedonkeruusiin osallistutaan.** Tiedonkeruun tunnukset lähetetään toimialan vastuulliselle viran- tai toimenhaltijalle. Lomaketta tulee käsitellä toimialasta vastaavassa työryhmässä tai johtoryhmässä.
- **Valtuustolle raportoidaan vuosittain väestön elintapoja ja niissä tapahtuneita muutoksia.** Valtuustolle tehdään vuosittain raportti, jossa kuvataan kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin tilaa sekä toteutettuja toimenpiteitä niiden ylläpitämiseksi ja parantamiseksi. Raportti on osa hyvinvointikertomuksen toimeenpanoa ja lakisäätteistä seuranta.
- **Kunnan toiminta- ja taloussuunnitelmassa määritellään vuosittain mittarit, joilla seurataan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteiden toteutumista.** Kunnalla on käytössä joko omat mittarit tai kansalliset tietolähteet. Valitut painopisteet toimivat osana talousarviota ja toimialojen käyttösunnitelmaa, joita arvioidaan talousarvion toteutumisen yhteydessä. Asetettujen tavoitteiden tulee olla selkeitä, jotta niitä voidaan mitata mahdollisimman yksiselitteisillä ja konkreettisilla mittareilla.
- **Tarkastuslautakunnan tekemässä arviointikertomuksessa arvioidaan valtuustokausittain kunnan hyvinvointi- ja terveystavoitteiden toteutuminen.** Tarkastuslautakunta on suoraan kaupunginvaltuuston alainen toimielin, jonka tehtävänä on mm. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet kunnassa. Tällä oikeutuksella tarkastuslautakunta voi ottaa aktiivisesti kantaa myös hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tilaan ja asetettujen tavoitteiden toteutumiseen kunnassa. Tarkastuslautakunta voi tarkastella kunnan toimintaa kriittisesti, nostaa esiin onnistumisia ja esittää kunnan toiminnan kehittämistä.
- **Kunnassa toimii erikseen nimetty asiantuntija, suunnittelija tai vastaava, joka koordinoi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä.** Kunta nimeää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuutahot. Toimeenpanosta vastaa esim. hyvinvointikoordinaattori tai vastaava asiantuntija, joka huolehtii mm. hyvinvointikertomustyön koordinoinnista ja yhteistyöstä kunnan toimialojen ja muiden toimijoiden kuten järjestöjen, yritysten ja seurojen välillä.
- **Kunnan palveluiden suunnittelussa/kehittämistyössä hyödynnetään asiakasraateja/foorumeja.** Kunta järjestää asiakasraateja tai vastaavia osallisuuden

foorumeja, joka keskittyy asukkaiden ja kunnan toimijoiden väliseen vuorovaikutukseen ja informaation jakamiseen. Nämä ovat väylä tuoda asukkaiden näkemyksiä kuntasuunnitteluun ja päätöksentekoon. Asiakasraadeilta tai foorumeilta saadaan aloitteita, esityksiä ja lausuntoja.

- **Kulttuuriin osallistumista edistäessä kunta järjestää itse tai taloudellisesti tukee toimintaa, jolla madalletaan kulttuuriin osallistumisen kynnystä.** Kulttuuriin osallistumisen edistämisen ja osallistumiskynnyksen madaltamisen tavoitteet ovat kulttuuri- ja hyvinvointipoliittisesti tärkeitä. Tavoitteiden toteuttamiseen on löydettävissä monia keinoja. Tutkimustiedon mukaan kulttuuri-osallistumista estää usein kokemuksen ja tottumuksen puute käydä kulttuuritilaisuuksissa tai esimerkiksi epävarmuus kulttuuritarjonnasta ja sen sisällöistä. Tottuneemman kulttuurikävijän mukanaolo madaltaa tällaisia osallistumiskynnyksiä sekä laajentaa tietoutta erilaisista tarjolla olevista kulttuuritoiminnan muodoista. Myös mm. yksinäisyys ja seuran puute, fyysiset esteet ja vastaavat seikat voivat rajoittaa osallistumista, ja niiden vaikutusta voidaan vähentää, kun mukaan lähtee toinen henkilö tai muita henkilöitä. Kunnan tulee ottaa huomioon asettaessaan tavoitteita ja laatiessaan toimenpiteitä vähän kulttuuria käyttävät ihmiset, joilla osallistumismahdollisuudet ovat rajallisia. Osana kuntien kulttuuritoiminnasta annetun lain (166/2019) toimeenpanoa kunnan tulee hyödyntää vapaaehtoistoiminnan piirissä kehitettyjä, osallistumiskynnystä madaltavia toimintamuotoja. Tällaisia ovat esimerkiksi kulttuurikaveri- ja kulttuuriluotsinimen saaneet toimintamuodot, joilla kulttuurin osallistumiskynnystä madalletaan löytämällä ne ihmiset, jotka eivät itse aktiivisesti hakeudu kulttuuritoiminnan pariin. Kunnat voivat järjestää toiminnan joko itse, yhteistyössä eri järjestöjen kanssa tai yhteistyössä muiden kuntien kanssa. Toiminta voi sisältää yhteisiä koulutuksia esimerkiksi kulttuuriluotsi- tai kulttuurikaveritoiminnasta tai muusta osallistumiskynnystä madaltavasta toiminnasta. Toiminta voi sisältää myös kotiin vietäviä palveluita.
- **Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta raportoidaan vuosittain hyvinvointikertomuksessa tai vastaavassa.** Liikunta-aktiivisuus raportoidaan osana talousarviota edellisen vuoden toimintatarkastuksessa. Lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuuden seurantatieto tulee raportoida luottamushenkilöhallinnolle päätöksenteon pohjaksi.
- **Kunta kutsuu säännöllisesti koolle liikuntaseurojen ja yhdistysten yhteiskokouksen.** Kunta koordinoi esimerkiksi liikuntafoorumien, järjestötreffien tai hyvinvointitalkoiden järjestämisen, johon kutsutaan mukaan esim. sosiaali- ja terveysalan yhdistykset, nuorisojärjestöt, maahanmuuttajajärjestöt, asukas-yhdistykset, ikäihmisten yhdistykset ja kulttuuriseurat.
- **Kunnassa järjestetään kohdennettuja liikkumisryhmiä liikuntaseuratoiminnan ulkopuolella oleville lapsille ja nuorille.** Arkiliikuntaan ja liikunnallisten elämäntapojen oppimiseksi on löydettävä monia keinoja. Kunnan asettamissa tavoitteissa ja toimenpiteissä huomioidaan vähän liikkuvat ryhmät, esimerkiksi toimeentulotuen piirissä olevat lapsiperheet. Kunta hyödyntää yhteistyötä koulujen, kouluterveydenhuollon ja muiden yhteiskunnallisten instituutioiden kanssa. Kunnassa on maksuttomia liikuntavaihtoehtoja lapsille ja nuorille, erityisesti noin 15-vuotiaille, joilla on havaittu tapahtuvan lajista pois putoamista. Kunnassa järjestetään esim. varustekierrätystä harrastamisen hinnan alentamiseksi.
- **Liikunnan edistämisestä vastaavat viranhaltijat osallistuvat valmisteilla olevien lautakuntapäätösten vaikutusten ennakoarviointiin (EVA).** Vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) käyttö vakiinnutetaan kunnassa. Liikunnan edistämisestä

vastaavat viranhaltijat osallistuvat lautakuntapäätösten vaikutusten ennakoarviointiin (EVA). Vaikutusten ennakoarviointiprosessissa on kuultu kuntalaisia. EVA-arviointi otetaan käyttöön lautakunnan alaisten palvelujen suunnittelussa.

- **Kunnassa toimii poikkihallinnollinen työryhmä, jossa käsitellään liikunnan edistämistä.**
- **Kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin edistämisen tarkastus tehdään terveydenhuoltolain (1326/2010) edellyttämällä aikavälillä kolmen vuoden välein.** Kunnan peruskoulujen koulu ympäristön terveellisyys ja turvallisuus ja koulu yhteisön hyvinvointi tarkastetaan kolmen vuoden välein. Tarkastustilaisuudessa käsitellään kerätyt taustatiedot monialaisesti, tehdään tilakierros ja kootaan havainnot. Näiden pohjalta laaditaan tarkastuksen loppuyhteenveto sekä sovitaan tarvittavista jatkotoimista, niiden vastuutahoista ja seurannasta. Tarkastus dokumentoidaan tarkastuksen yhteenveto- ja seurantalomakkeille.
- **Oppilaiden poissaolojen vähentäminen.** Poissaolojen seuranta mahdollistaa varhaisen puuttumisen ja tuen tarjoamisen riittävän varhain. Poissaolojen seurannalla on mahdollista ehkäistä lasten ja nuorten syrjäytymistä. Pelkkä poissaolojen kokonaismäärä ei kerro, mistä syystä oppilas on ollut poissa ja mihin asioihin tulisi puuttua, esimerkiksi opiskelu huollon ja koko koulun hyvinvoinnin näkökulmasta. Tämä vuoksi poissaolot tulee tilastoida sairauksiin sekä luvallisiin ja luvattomiin poissaoloihin. Luokanopettajan/-valvojan kuukausittaiset yhteenvetolistat poissaoloista auttavat esimerkiksi opiskelu huoltoryhmää suunnittelemaan tarvittavia toimenpiteitä. Poissaoloihin liittyviä ehkäiseviä toimenpiteitä voidaan toteuttaa sekä yhteisö-, luokka- että yksilötasolla (esimerkiksi yläkoulussa lukuvuoden aloittaminen kolme päivää kestäväällä luokanvalvojajohtoisella jaksolla, joka keskittyy ryhmäyttämiseen ja luokkahengen parantamiseen).
- **Kouluissa on käytössä pitkät liikuntavälitunnit.** Koulun välitunneilla järjestetään ohjattua liikuntaa (vetäjänä esim. paikallisen urheiluseuran edustaja tai koulun oppilas). Välitunteja rytmitetään pidemmän tauon saamiseksi.
- **Kouluissa noudatetaan kouluruokailusuositusta koululounaan ja välipalojen järjestämisessä.** Kouluruokailussa lapsille ja nuorille opetetaan terveyttä, ruokailutapoja sekä suomalaista ruokakulttuuria. Kouluruokailu ajoitetaan ja porrastetaan siten, että kaiken ikäisille oppilaille tarjoutuu mahdollisuus oikea-aikaiseen ja rauhalliseen syömiseen. Makeisia, virvoitusjuomia tai sokeroituja mehuja ei ainakaan koulu aikana ole säännöllisesti tarjolla. Oppilaan yksilölliset ravitsemukseen tai sairauden hoitoon liittyvät tarpeet sovitaan yhteistyössä oppilaan, huoltajan, ruokailusta vastaavan henkilöstön ja kouluterveydenhuollon kanssa.

OSA II Kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttavia asiakirjoja

Tässä osassa esitellään kuntalaisten hyvinvointiin vaikuttavia asiakirjoja. Luvussa 5 esitellään Karkkilan kaupunkistrategia 2022–2025, joka valmisteltiin syksyn 2021 aikana uuden valtuustokauden aluksi. Valmistelua tehtiin politiikan ja viranhaltijajohdon yhteistyönä. Se hyväksyttiin kaupunginvaltuuston kokouksessa 20.12.2021 (§ 139).

Luvussa 6 on listattuna hyvinvoinnin edistämiseen vaikuttavia erillisohjelmia ja suunnitelmia, jotka löytyivät kaupungin kotisivuilta 10/2022 tai kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen tai lautakuntien pöytäkirjoista vuosilta 2020–2022. Asiakirjat löytyvät toimielinten pöytäkirjojen liitteinä kaupungin [päätöksenteko](#)-sivulta.

Karkkilan kaupunkistrategia 2022-2025 "Rautainen kotikaupunki"

Karkkilan visio vuoteen 2035 on Karkkila - rohkea kotikaupunki. Visio kertoo yhteisen tahtotilan ja se on pohja kaupungin strategisille tavoitteille. Karkkilan tavoitearvot vuosille 2022–2025 ovat sitkeä ja sisukas, elämäniloinen ja reilu sekä rohkea ja ennakkoluuloton. Tavoitearvot ohjaavat kaikkea toimintaa sekä vuorovaikutusta ja kehittämistyötä.

Karkkilan kaupungin yhteiset muutosteemat kertovat uuden kaupunkistrategian tärkeimmät alueet, joissa on onnistuttava tulevaisuudessa. Jokaiselle muutosteemalle on määritelty keskeiset strategiset tavoitteet. Muutosteemat ovat kasvun ja elinvoiman edistäminen, hyvinvoinnin vahvistaminen sekä jatkuvuuden ja toimintakyvyn turvaaminen. Karkkilan kaupungin tulevaisuuden vision saavuttamiseksi on määritelty jokaiselle kolmelle muutosteemalle strategiset tavoitteet. Näille tavoitteille on määritelty mittarit, joilla arvioidaan tavoitteiden toteutumista ja onnistumista.

Kasvun ja elinvoiman edistäminen

- Tavoite 1. Karkkila on vetovoimainen asumisen, yrittämisen ja matkailun kotikaupunki
- Tavoite 2. Karkkila on osaamisen, innovaatioiden, työn ja kulttuurin kotikaupunki
- Tavoite 3. Karkkila on kestävän kehityksen kotikaupunki

Mittarit

- 1.1. Asukasmäärän kehitys
- 1.2. Yritysten määrän kehitys
- 1.3. Matkailijamäärän kehitys
- 2.1. Eri tasoisen koulutustarjonnan ja oppilas-/opiskelijamäärän kehitys
- 2.2. Työllisyyden kehitys ja työmarkkinatuen kuntaosuuden kehitys
- 2.3. Kulttuuritarjonnan kehitys ja kulttuuritapahtumien kävijämäärän kehitys
- 3.1. Kestävän kehityksen indikaattorien kehitys (SDG-mittaristo)
- 3.2. Sijoittuminen kestävän kehityksen kuntavertailussa

Hyvinvoinnin vahvistaminen

- Tavoite 4. Karkkila on hyvinvoinnin ja osallistamisen kotikaupunki
- Tavoite 5. Karkkila on sujuvan arjen ja viihtyisän ympäristön kotikaupunki
- Tavoite 6. Karkkilan on lähiluonnon ja harrastamisen kotikaupunki

Mittarit

- 4.1. Hyvinvoinnin kehitys (hyvinvointiraportti, kouluterveyskysely)
- 4.2. Vaikuttajatoimielinten toiminta ja muun osallisuuden kehitys (aloitemäärät, osallistamismäärät, yhteistyöhankkeiden määrät)
- 5.1. Asukastyytyväisyyskyselyn tulosten kehitys
- 5.2. Kaupungin palveluiden asiakastyytyväisyyden kehitys valituissa kohteissa
- 6.1. Lähivirkistysalueiden kehittämisen toimenpiteet ja kävijämäärien kehitys

Jatkuvuuden ja toimintakyvyn turvaaminen

Tavoite 7. Karkkila on hyvän työn ja yhdessä tekemisen kotikaupunki

Tavoite 8. Karkkila on tasapainoisen talouden ja tehokkaan toiminnan kotikaupunki

Mittarit

- 7.1. Kaupunkiorganisaation työhyvinvointikyselyn tulosten kehitys
- 7.2. Kaupunkiorganisaation työhyvinvoinnin kehittämisen toimenpiteet
- 7.3. Sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyskustannusten kehitys
- 8.1. Talouden kehitys (tilinpäätöksen tuloskehitys)
- 8.2. Lainojen suojaustason kehitys
- 8.3. Palveluverkon kehittämistoimenpiteet ja niiden vaikutus talouteen ja toimintaan
- 8.4. Kaupungin organisaatorakenteen kehittämistoimenpiteet ja niiden vaikutus talouteen, toimintaan ja työhyvinvointiin

Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmia ja -suunnitelmia

[Elinkeino-ohjelma 2021–2015](#) (Kaupunginhallitus 3.5.2021 § 121)

[Kaavoituskatsaus ja kaavoitushankkeet 2021](#) osa I: Tavoitteet ja hankkeet (Kaupunginhallitus 8.2.2021 § 22)

Karkkilan kaupungin alakoulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma (Kasvatus- ja opetuslautakunta 8.6.2021 § 57)

[Karkkilan kaupungin kotouttamisohjelma vuosille 2021–2024](#) (Kaupunginvaltuusto 12.4.2021 § 4)
Karkkilan kaupungin varhaiskasvatussuunnitelma 2022 (Kasvatus- ja opetuslautakunta 27.9.2022 § 77)

Karkkilan liikuntapaikkasuunnitelmaluonnos (Tekninen lautakunta 16.12.2020 § 69)

Karviaisen palvelutasosuunnitelma 2021–2024 (Kaupunginvaltuusto 7.12.2020 § 96)

[Kestävä Karkkila -ohjelma](#)

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2022 (Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 22)

Maapoliittinen ohjelma 2021 (Kaupunginvaltuusto 21.6.2021 § 57)

Mielenterveys ja päihdesuunnitelma vuosille 2021–2024 (Vapaa-aikalautakunta 8.3.2022 § 18)

Pyöräilyn kehittämissuunnitelma vuosille 2021–2030 (Tekninen lautakunta 16.12.2020 § 70)

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

Suunnitelman laatijat

Kaupunginjohtaja Tuija Telén

Kaupunkikehitysjohtaja Esko Vuolukka

Konsernipalvelujohtaja Leena Pieniniemi

Sivistysjohtaja Arto Jormalainen

Elinvoimapäällikkö Satu Nikkilä

Raportin kokoamisessa apuna ollut YAMK-opinnäytetyöntekijä Satu Ahjoniemi

Suunnitelman hyväksyminen

Kaupunginhallituksen käsittely 7.12.2022.

Kaupunginvaltuuston käsittely 12.12.2022.